

Ćwiczenia 20.10.2008

Kolokwium nr 2, 23.10.2008, zad. 1-45

W miarę potrzeby omówić zadania z kolokwium nr 1:

**K.1.** Dowieść, że dla dowolnej liczby naturalnej  $n \geq 2$  zachodzi równość

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{8} + \frac{1}{15} + \frac{1}{24} + \dots + \frac{1}{n^2 - 1} = \frac{(n-1)(3n+2)}{4n(n+1)}.$$

**K.2.** Dowieść, że dla dowolnej liczby naturalnej  $n$  zachodzi

$$9 \cdot (3n)! \cdot n \dots \dots \dots 2 \cdot (3^n \cdot n!)^3.$$

W miejsce kropek wstawić jeden ze znaków:  $>$ ,  $<$ ,  $=$ ,  $\geq$ ,  $\leq$ .

#### 4. Liczby rzeczywiste, liczby wymierne i niewymierne

Zadania 31-35 to proste zadanka rachunkowe. Na ćwiczeniach prawdopodobnie wystarczy tylko porównać wyniki.

**31.** Przedstawić liczbę  $0,123(45)$  w postaci ułamka zwykłego.

**32.** Przedstawić liczbę  $0,1(270)$  w postaci ułamka zwykłego.

Obliczyć podając wynik w postaci ułamka zwykłego

**33.**  $\sqrt{0,(4)} + \sqrt[3]{3,374(9)}$

**34.**  $(0,2(9) + 1,(09)) \cdot 12,(2)$

**35.**  $(0,(037))^{0,(3)}$

**36.** Dowieść, że liczba  $\sqrt{15}$  jest niewymierna.

**37.** Dowieść, że liczba  $\sqrt{2} + \sqrt{3}$  jest niewymierna.

**38.** Dowieść, że liczba  $\sqrt{\log_4 25}$  jest niewymierna.

**39.** Dowieść, że liczba  $\log_{12} 18$  jest niewymierna.

**40.** Rozstrzygnąć, czy liczba  $\log_2 3 + \log_4 5$  jest wymierna, czy niewymierna.

**41.** Dowieść, że liczba  $\sqrt{\sqrt{7} - \sqrt{5}}$  jest niewymierna.

**OSZUSTWO 42.**

ZADANIE: Dowieść, że liczba  $\sqrt{3 - \sqrt{8}} - \sqrt{2}$  jest niewymierna.

Rozwiązanie I:

Liczba  $-\sqrt{2}$  jest niewymierna. Także liczba  $\sqrt{3 - \sqrt{8}}$  jest niewymierna, bo gdyby była wymierna, to jej kwadrat  $3 - \sqrt{8}$  też byłby liczbą wymierną, a nie jest. Zatem liczba  $\sqrt{3 - \sqrt{8}} - \sqrt{2}$  jest niewymierna jako suma liczb niewymiernych.

Rozwiązanie II:

Przeprowadzimy dowód nie wprost. Załóżmy, że liczba  $\sqrt{3-\sqrt{8}}-\sqrt{2}$  jest wymierna i oznaczmy ją przez  $w$ . Wtedy

$$\begin{aligned}w &= \sqrt{3-\sqrt{8}}-\sqrt{2} \\w + \sqrt{2} &= \sqrt{3-\sqrt{8}} \\w^2 + 2\sqrt{2}w + 2 &= 3 - 2\sqrt{2} \\2\sqrt{2}(w+1) + (w-1)(w+1) &= 0\end{aligned}$$

Dzieląc ostatnią równość przez  $w+1$  otrzymujemy

$$2\sqrt{2} + w - 1 = 0,$$

co stanowi sprzeczność z założeniem wymierności liczby  $w$ , gdyż lewa strona równości jest liczbą niewymierną i nie może być równa 0.

Czy powyższe rozwiązania są poprawne?

**43.** Dowieść, że nie istnieje liczba wymierna  $q$  spełniająca równość

$$q^q = 5.$$

**44.** Chcemy zlokalizować położenie względem liczb wymiernych, liczby rzeczywistej  $q > 1$  spełniającej równanie z poprzedniego zadania. Dla dowolnej liczby wymiernej postaci  $m/n$ , gdzie  $m$  jest liczbą całkowitą, a  $n$  liczbą naturalną, zapisać warunki  $m/n < q$  oraz  $m/n > q$  używając tylko liczb  $m, n$ , działań na liczbach całkowitych, znaków nierówności i ewentualnie symboli logicznych.

Wykorzystać te warunki do porównania liczby  $q$  z liczbami  $5/2$  oraz  $25/12$  (bez użycia kalkulatora, korzystając z nierówności typu:  $25 < 27$ ,  $125 < 128$ ).

## Konwersatorium

To zadanie będzie omawiane na konwersatorium w dniu 22.10.2008. Warto jednak przed zajęciami spróbować samodzielnie swoich sił.

**45.** Dowieść, że dla dowolnej liczby naturalnej  $n \geq \dots\dots\dots$  zachodzi nierówność

$$n^{32} \leq 2^n.$$

W miejsce kropek wstaw dowolną liczbę, dla której umiesz przeprowadzić dowód.

Natępnie zastanów się nad modyfikacją dowodu tak, aby zmniejszyć liczbą wpisaną w miejsce kropek.